

energi för nästa generation

SVEBIO

Svenska Bioenergiföreningen

/Sofia Backéus

REMISSYTTRANDE

2015-02-20

2013/3340

Till

Skogsstyrelsen

Remissyttrande över fördjupad utvärdering av Levande skogar

Svebio har beretts tillfälle att lämna synpunkter på remissen om fördjupad utvärdering av Levande skogar.

Övergripande synpunkter

I rapporten beskrivs miljöarbetet i skogen som positivt och att det går i rätt riktning med många förbättringar under de senaste 15-20 åren. Trots det drar Skogsstyrelsen slutsatsen att det inte går att se någon tydlig trend i utvecklingen av miljön i skogen. Svebio delar inte den analysen och fakta för flertalet viktiga faktorer pekar åt positivt håll. Skogsstyrelsen utgår från att naturen är statisk och att varje avverkning innebär en förlust av naturvärde och att inga nya kan tillkomma när skogen utvecklas och tagen hänsyn växer in i nya bestånd. Vi delar inte den uppfattningen utan anser att den naturhänsyn som tas i dagens vardagsskogsbruk bidrar till att nya naturvärden skapas med tiden.

Målen för Levande skogar är i flera fall mycket svåra att uppnå och dessutom svåra att mäta. Miljömålssystemet behöver därför utvecklas för att alla aktörer ska förstå vad de arbetar mot och även så att systemet blir uppföljningsbart.

Generellt är alla förslag inriktade mot mer skydd och mindre produktion. Det motverkar miljömålet Begränsad klimatpåverkan och Generationsmålet eftersom skogen är en viktig del av vår energibalans och bioenergin är en avgörande faktor för att klara målet om ett klimatneutralt Sverige 2050. Potentialen att använda skogen till mer klimatsmarta material, för ökad förnybar elproduktion, som energiinsats i industrin och för andra generationens biodrivmedel får inte underskattas.

Detaljerade synpunkter

Synpunkterna kommer i kronologisk ordning utifrån rapportens rubriker.

1.1.1 Naturtyper miljöer och substrat

Sverige har bara skyldighet att bevara de områden som pekats ut som Natura 2000-områden, inte alla naturtyper. Däremot ska de rapporteras. Det läggs för stort fokus på

energi för nästa generation

dessa naturtyper i texten. Mer relevant är att fokusera på gammal skog, död ved, förekomst av ädellövskog och äldre lövskog. De är mer relevanta parametrar för skogsbruket och är lättare att följa upp oberoende av i vilken naturtyp/habitat de befinner sig i. I många av EU-habitaten får man inte göra skogsbruksåtgärder överhuvudtaget vilket gör dem ytterst olämpliga som måttstock på skogsbrukets åtgärder.

Sedan 1990-talet har arealen gammal skog fördubblats. Det är också sedan 1990-talet som vi har ny skogspolitik med två likvärdiga mål. Stycket om areal gammal skog bör revideras så att jämförelse utifrån 1990-talet framgår tydligare. Att göra en jämförelse utifrån 1920 känns inte relevant eftersom ett helt annat skogsbruk och nyttjande av skogen bedrevs i början av 1900-talet jämfört med slutet av seklet.

Samma trender kan utläsas i volymen hård död ved och arealen äldre lövrik skog med förekomst av hård död ved.

1.1.2 Rödlistade skogslevande arter

Rödlistan är ett bra och värdefullt verktyg för naturvårdsarbete men används ofta på ett felaktigt sätt med fixering på antalet arter. I rapporten anges att drygt 25 % av de 1200 arterna som bedöms relevanta för skogsbruket har ädellövskog som viktig miljö. Artdatabanken har tidigare sagt att det är cirka 50 % av arterna som är relevanta för skogsbruket som är knutna till ädellövskog. Det bör förtydligas i rapporten vilken uppgift som är närmast verkligheten så att insatser kan göras i rätt miljöer.

Längst ner på sidan nio skrivs att 75 % av de skogsberoende arterna har minskade populationer. Meningen bör omformuleras för att inte missleda läsaren. Borde det inte vara att 75 % av de rödlistade skogslevande arterna är rödlistade för att de bedöms ha minskande populationer? Därefter anges ett antal hot mot de skogsberoende arterna. Förutom de som nämns pekar Artdatabanken ut förtätning/igenväxning som en av de viktigaste negativa påverkansfaktorerna. Många av de skogslevande rödlistade arterna har tidigare levt i hagmarker eller skogsbeten. Dessa miljöer har minskat och växt igen vilket bör vara med i rapporten eftersom de påverkar dessa arter negativt.

I texten beskrivs att ca 7000 ha nyckelbiotoper avverkats helt eller delvis under en 20-årsperiod. Det innebär att ungefär 1,5 % av nyckelbiotoperna avverkats under denna tid. Rapporten anger inte hur många nyckelbiotoper som samtidigt tillkommit. Med tanke på trenderna för gammal skog, död ved och ädellövskog borde det vara fler än de som avverkats. Inte heller diskuteras hur svårt det är att i fält exakt ange gränsen för en nyckelbiotop vilket gör att det blir en bedömningsfråga om en nyckelbiotop har avverkats "delvis".

1.2.2 Olika projekt och processer som bidrar till naturvårdens utveckling.

Grön infrastruktur är ett svårämrat begrepp inom naturvården. Svebio anser att impediment, frivilliga avsättningar och formellt skydd tillsammans har goda förutsättningar att bidra till den gröna infrastrukturen. Det är naturligtvis inte möjligt att styra över enskilda markägare utifrån något planekonomiskt önskemål, men genom

energi för nästa generation

rådgivning och information har både myndigheter och skogliga aktörer goda möjligheter att lyfta fram vilka åtgärder som är extra viktiga i specifika geografiska områden.

1.3.5 Brist på ändamålsenlig definition av det hållbara skogslandskapet

Detta påstående föreslår vi stryks. Det är mer tyckande än fakta.

2.2.2 Kommunikation, samverkan och dialog som verktyg i miljöarbetet

På sidan 34, första stycket står: "Äganderätten är viktig i en marknadsekonomi, men står i vissa fall i konflikt med allmänintressen". Vi hävdar att det är precis tvärtom.

Äganderätten är en grundsten för hållbart och ansvarsfullt brukande. "Tragedy of the commons" är en välkänd teori som borde uppmärksammas i sammanhanget.¹²

Avslutningsvis delar vi helt bedömningen att miljömålssystemet måste utvecklas för att bli mer motivationsskapande. Det är relevant att göra en analys av de skogspolitiska styrmedlen utifrån miljö kvalitetsmålen. En sådan analys kan dock inte beakta Levande Skogar för sig utan måste också beakta klimatmålet och generationsmålet att de stora miljöproblemen ska vara lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Även andra samhällsmål måste beaktas. En sådan analys bör ske förutsättningslöst, utan att i förväg föreslagna åtgärder pekas ut, till exempel att lyfta in skogsvårdslagens miljöparagrafer i miljöbalken. Vi ser positivt på att både Skogsstyrelsen och skogsbruket aktivt tagit till sig och arbetar med målbilderna från projektet "Dialog om miljöhänsyn".

Svebio, Svenska Bioenergiföreningen

Gustav Melin
Verkställande direktör

Sofia Backéus
Handläggare

¹ Garrett Hardin, The Tragedy of the Commons, Science 1968

² Ellinor Ostrom, Governing the commons, 1990 och Nobelpris i ekonomi 2009